

דף מז.

עין משפט א.

י"ד סימן שנו סעיף א

עין לעיל דף מו. עין משפט ו

עין משפט א.ב.

י"ד סימן שסב סעיף ה

ה. ה. אין קוברין רשע אצל צדיק, ואפי' רשע גדול ליד רשע קל אין קוברין פ.

אין קוברין צדיק וכל שכן בינוני אצל חסיד מופלג.

הגה: אבל קוברין בעל תשובה אצל צדיק גמור ז.

עין משפט ו.

י"ד סימן שעג סעיף ה

ה. ט. כהן שפירשו אבותיו מדרכי צבור כגון המסורות אינו מטמא להם, ואינו מטמא לא להרוגי ב"ד ולא למי שמאבד עצמו לדעת.

דף מז:

עין משפט א.

י"ד סימן שעג סעיף ה

עין בסעיף הקודם

עין משפט ב.

י"ד סימן שעה סעיף א

א. א. משנקבר ונגמר סתימת הקבר מתחילה האבילות ק אבל אינו חולץ מנעליו עד שיגיע לביתו, והיום נהגו לחלוץ מנעליו אחר סתימת הגולל.

פ. ממשנה וגמ' בסנהדרין מ"ו ע"א.

צ. אבל לא אצל חסיד. ש"ך מהב"ח ס"ק ו'.

ק. מברייתא מו"ק כ"ו ע"א.

עין משפט ג.

יו"ד סימן שפד סעיף א

א. קבר של בנין אסור בהנאה, אבל קרקע עולם של קבר אינו נאסר^ר.

הגה: וי"א דהקרקע שלקחו מן הקבר וחזרו ונתנו על הקבר דהוי תלוש ולבסוף חברו, אסור בהנאה^ש.

הגה: ויש אוסרים לשבת על האבן שנותנים על הקבר למצבה, אבל יש מתירין.

הגה: הכלים שחופרים בהם מותרים בהנאה, אבל אין להשתמש בהם אלא מדעת הגבאי כמו בשאר צדקה.

א. ב. קבר של בנין שאסור בהנאה היינו שבנאו לשם מת ונתנו בו המת^ת, אפי' על דעת לפנותו ממנו נאסר בהנאה לעולם.

עין משפט ד.

יו"ד סימן קמה סעיף א

א. כל אליל שלא עשאו אדם^א כגון הר או אבני ההר^ב שנעקרו ממקומם^ג ועדיין הם במקומם ועבד להם והשתחוה להם אינם נאסרים בהנאה.

וכן הנהרות והמעיינות של רבים^ד והאילנות שלא נטען לשם ע"ז אינם

ר. מסקנת הגמ' בסנהדרין מ"ז ע"ב.

ש. ולפ"ז אסור לדרוך על גבי הקברות. כ"כ בהגהות אשרי. באר הגולה. וכ"כ הב"ח וכן נוהגין. ש"ך ס"ק ג'.

ת. דהזמנה לחוד לאו מילתא.

א. ממשנה ע"ז דף מ"ה ע"ב, מדכתיב אלהיהם על ההרים הרמים, ולא ההרים אלוהיהם.

ב. פלוגתא דאמוראי בגמ' מ"ז ופסק הרמב"ם בפ"ח דע"ז דמותר, והר"ן תמה עליו שהרי כיון דאיכא פלוגתא הו"ל ספיקא דאורייתא ולחומרא, וכתב שכך פסק הרמ"ה, אבל הש"ך בס"ק א' הסכים עם דעת הרמב"ם דקימ"ל כחזקיה דמתיר ע"ש.

ג. כתב הט"ז בס"ק ב' דאפי' נעקרו לגמרי אלא שלא נעשה ע"י אדם ג"כ אינם נאסרים.

ד. ה"ה נהר או מעיין של יחיד כיון שהטעם דמחובר אינו נאסר. ט"ז וש"ך.

נאסרים ה' ומותרים בהנאה.

א. ב. אע"פ שלא נאסר האילן כשמשתחוה לו כל העלים והפירות שמוציא אח"כ אחר שנעבד אסורים בהנאה י'.

עין משפט ה.ו. יו"ד סימן שפד פעיף ז

ז. ט. החוצב קבר לאביו וקבר את אביו במקום אחר, לא יקבר בו הוא עולמית משום כבוד אביו ז', אבל אחר מותר ליקבר בו.

עין משפט ז.ז. יו"ד סימן שפד פעיף א
עיין לעיל עין משפט ג

עין משפט ט.י. יו"ד סימן שפד פעיף ב

ב. ג. קבר הנמצא מותר לפנותו ה', ואחרי שפינהו מקומו טהור ומותר בהנאה ט'.

ה. כתב הש"ך בס"ק ג' דאפי' נטען כשהיה יחור הוה מחובר ואינו נאסר בהשתחוה לה ולא דמי לבית דסעיף ג' דאסור משום דתלוש ולבסוף חברו כתלוש דמי דכאן כיון שיש לאילן שורשים בקרקע הוי כמחובר, אבל נטען לשם ע"ז אסור וזוהי אשרה האמורה בתורה אפי' לא השתחוה לה אח"כ.

ודוקא נטעו עכו"ם אבל נטעו ישראל אינו נאסר עד שיעבד. ש"ך שם.

ו. מימרא דשמואל דף מ"ח. אבל כל מה שיש שם בשעה שעבדו הן פירות הן שריגים ועלים הכל מותר ואינו אסור אלא מה שיוציא אח"כ אחר שנעבד. כ"כ הב"י.

ז. ואפי' קרקע עולם נמי אסור משום כבוד אביו, ש"ך מרמב"ן. ועיין בפ"ת ס"ק ז' אם מותר לבן למכור קבר אביו.

ח. מברייתא שם דף מ"ז ע"ב, וכפי' רש"י שם, ולא חיישינן שמא מת מצוה הוא דמת מצוה קלא אית ליה. ש"ך ס"ק ד'.

ט. שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו, ומיירי בקבר של בנין, דאם במחובר בלאו הכי אין המחובר נאסר הנאה. ש"ך ס"ק ה'.

ב. ד. קבר הידוע אסור לפנותו^י ואם פינהו, מקומו טמא^כ, ואסור בהנאה. ולהרמב"ם קבר הנמצא מותר לפנותו ומקומו טמא^ל ואסור בהנאה, וקבר הידוע אסור לפנותו ואם פינהו מקומו טהור^מ ומותר בהנאה.

עין משפט כ. יו"ד סימן שפד סעיף ה

ה. ז. קבר המזיק לרבים^נ כגון שהוא סמוך לדרך, אפי' נקבר שם מדעת בעל השדה מותר לפנותו ומקומו טהור. ואסור בהנאה^ו והוא שקדם הקבר לדרך הרבים, אבל אם קדם הדרך מקומו מותר בהנאה.

עין משפט ל. יו"ד סימן שפד סעיף א

עיין לעיל עין משפט ג

עין משפט מ. יו"ד סימן שפד סעיף ג

ג. ה. מת מצוה שמצאו אדם וקברו שם אפי' שלא ברשות וידיעת בעל השדה אסור לפנותו משם, שמת מצוה קונה מקומו^ע, וכל המוצאו קוברו במקומו^פ.

במה דברים אמורים במצאו מחוץ לתחום^צ, אבל מצאו בתוך התחום מביאו לבית הקברות, ואינו נקרא מת מצוה אא"כ מצא ראשו ורובו.

י. כיון שנקבר שם מדעת בעל השדה. ש"ך ס"ק ו'.

כ. גזירה דרבנן הוא שלא יפנוהו עולמית. ש"ך ס"ק ז'.

ל. היינו השדה שסביבותיו דאיכא למיחש לקברים אחרים שם. ש"ך ס"ק ט'.

מ. שאין חשש לעוד קברים אחרים שלא ידועים. שם.

נ. מברייטא בסנהדרין מ"ז ע"ב.

ס. פי' אם הוא קבר של בנין.

ע. מברייטות בב"ק דף פ"א ע"א וע"ב.

פ. כתב המהרש"ל מה שהיום אין נזהרין בזה כיון שאין הארץ שלנו, ואין לנו רשות לקבור בכל מקום, ואפי' אם נקבר יש חשש שהעכו"ם יוציאו אותו משם, ע"כ מוליכין אותו לבית הקברות. ש"ך ס"ק י'.

צ. מירושלמי פרק כהן גדול, ובנזיר דף נ"ו.

עין משפט נ.

יו"ד סימן שמט סעיף א

א. המת בין עכו"ם בין ישראל תכריכיו אסורים בהנאה ק, ודוקא שהזמינם לצורכו ונתנם עליו, אבל בהזמנה בלבד לא נאסרו דהזמנה לאו מילתא היא ר.

וה"ה אם נתנם עליו ולא הזמינם לכך מתחילה עדיין לא נאסרו.

ק. מסנהדרין מ"ז ע"ב דף מ"ח ע"א. וילפינן מדכתיב "ותקבר שם מרים" וילפינן "שם" "שם" מעגלה ערופה דאסורה בהנאה, גם המת אסור בהנאה. ש"ך ס"ק א'.

ר. עיין באו"ח בסוף סי' מ"ב.